

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il :פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - מ'

1. ברייתא [מנחות]: 'מצות תאכל במקום קדוש' - בתחילה הותר, הוקדש ונאסר, משהוקטר חזר והותר, אינו חוזר להיתר הראשון. על איזה היתר מדובר? לרבא: קודם שהקדיש המנחה, לא היה מחויב לאוכלה. כעת הכהן המקריב אוכלה ולא כהן אחר ואינו חוזר להיתר הראשון. לרב יצחק בר אבדימי: [כדלעיל, שהפסוק אמר ללמד שאין היתר באופן מסוים]. אין לפרש: אין את ההיתר לאוכלה אכילה גסה, כיון שאכילה גסה, כלל לא שמה אכילה. [וביוה"כ - פטור עליה מלא תעונה]. אין לפרש: אין את ההיתר לאוכלה חמץ, כיון שדרשו 'לא תאפה חמץ חלקם', אלא מצה, ואפילו חלק הכהנים. אלא הפירוש: אין את ההיתר לאוכלה חלוט ברותחין. ואע"פ שנחשב מצה, הוצרך להאמר פעמיים 'מצות' - מצה גמורה ולא חלוט. חלוט נחשב מצה לענין - שאדם יוצא בה ידי חובתו בפסח, אף על פי שבתחילה חלט את העיסה, כיון שחזר ואפאה נקרא 'לחם עוני'.
2. החולץ ליבמתו - הרי הוא כאחד מן האחין לנחלה, בנכסי המת. מה החידוש בזה? לה"א: שלא אומרים שחליצה במקום יבום וישקול כל הנכסים. ונדחה מלשון המשנה. למסקנא: אע"פ שהפסיד אותה מיבום, מקבל חלקו ולא נקנס. עוד שנינו: ואם יש שם אב - האב קודם לכל יוצאי ירכו.
3. הכונס את יבמתו - זכה בנכסי המת. הטעם: 'יקום על שם אחיו'. ר' יהודה חולק באופן שיש אב, אף ביבום, הנכסים לאב. מה טעמו של ר' יהודה? נאמר ביבום, 'והיה הבכור אשר תלד' כשם שבכור אין לו בנכסי אביו בחיי אביו, אף יבם אין לו בנכסי אחיו בחיי אחיו. ואין ללמוד אף שירש את חלק אחיו המת בנחלת אביהם, כמו בכור שירש פי שנים, כיון שלא נאמר 'יקום על שם אביו'. ואין לפרש שמצוות יבום תתקיים רק כשאין אב בשעת מיתת האב שרק אז נוטל נחלת המת, כיון שהתורה לא תלתה ייבום בירושת נחלת האב. מייבם בכל אופן ואם יש נחלה ישקול. נחלקו אמוראים האם הלכה כר' יהודה.
4. משנה: החולץ ליבמתו - הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו. האיסור הוא מדרבנן ונוהג בכל הקרובים האסורים לאחר גירושין. באלו קרובים? הוא אסור: באמה ובאם אביה, ובבתה ובבת אביה, ובאחותה בזמן שהחלוצה קיימת, והאחים שלא חלצו מותרין בהן. היא אסורה: באביו ובאבי אביו, ובבנו ובבן בנו, באחיו ובבן אחיו. כלל: מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו, ואסור בצרת קרובת חלוצתו.
5. הגמרא מסתפקת האם גזרו 'שניות' בחלוצה כשם שגזרו 'שניות' בערוה דאורייתא. מהיכן רצו לפשוט?
 - א. מכך ששינינו אמה ואם אמה, ואילו 'אם אם אמה' לא הוזכר. ונדחה: שיתכן משום שהוצרך לחדש בסיפא שהאחים מותרין אפילו באמה ואם אמה.
 - ב. 'היא אסורה באביו ובאבי אביו'. לכאורה איסור 'אבי אביו', משום הקרובה דרך החולץ שהיא כמו כלת בנו - 'שניות'. ונדחה: האיסור משום קורבתה למת - כלת בנו.
 - ג. נאסרה בבן בנו, ולכאורה משום קרובת החולץ שהיא לגביו כאשת אבי אביו - שניות. ונדחה: האיסור משום קרובת המת - 'אשת אחי אבי אביו'. אמיר הכשיר באשת אחי אביו. [שאינה בכלל שניות, לשיטתו] ומעמיד את האיסור בבן בנו של אבי המת ואע"פ שנכתב אחין. אלו מהאם.
 - ד. ברייתא - החלוצה אסורה בארבע קרובים מדברי תורה ובארבע מדברי סופרים. וביניהם נאמר אבי אביו ולכאורה משום החולץ 'כלת בנו' ונדחה: משום המת וכלת בנו ממש.
 - ה. עוד מהברייתא היא - 'אבי אמו'. ולכאורה משום קרובתה מהחולץ, היא ככלת בתו. ונדחה: האיסור משום קרובתה למת שהיא כלת בתו ממש.
 - ו. עוד שם: 'ובן בנו'; ולכאורה משום חולץ - אשת אבי אביו. ונדחה: משום המת, - 'אשת אחי אבי אביו'.
 - ז. אמנם לאמיר שמכשיר באשת אחי אביו, אכן ראייה שגזרו שניות בחלוצה.
 - ז. 'ובן בתו' לכאורה משום חולץ, - אשת אבי אמו. ואין לומר משום המת 'אשת אחי אבי אמו'. כיון שלגבי שניות לא גזרו 'אשת אחי אבי אמו' שמע מינה: גזרו שניות בחלוצה, שמע מינה.
6. שמואל: הבא על צרת חלוצה - הולד ממזר, כיון שחוזרת לעמוד באיסור אשת אח [ורק החלוצת ב'לא יבנה'] מהיכן הביאו ראייה מהמשנה? 'מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו' משמע שחוזרת לאיסורה הראשון, שאם צרת כחלוצה [משום שליחות] היה צריך להאסר באחותה [אחות חלוצה] לרבי יוחנן - החולץ ובא הוא או האחין על צרתה - אין חיביין לא על החלוצה כרת ולא על צרתה כרת. ואין להקשות עליו ממשנתנו. משום שהרי אמר רבי: אחות גרושה - מדברי תורה, אחות חלוצה [עצמה] - מדברי סופרים. וטעם החילוק במשנה: החלוצה הולכת עם אחותה לבי"ד ויש שיחשבו שחלץ לאחותה ושהתחתן אח"כ עם צרתה, משא"כ - הצרה לא הולכת לבי"ד עם החלוצה, ואם ישא אחותה לא יאמרו שנשא אחות חלוצתו.